

С Т А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Екатерина Салкова Гетова;*
Институт за държавата и правото, Българска академия на науките и Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“;
Научна специалност: Наказателен процес

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Наказателно-процесуално право“ в УНСС*

Автор на дисертационния труд: *Елена Иванова Андреева*
Тема на дисертационния труд: *„Съдебен контрол върху действията по разследването“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2874/09.10.2024 г. на Ректора на УНСС

1. Информация за дисертанта

Обучението на дисертанта е осъществено по докторска програма „Наказателно-процесуално право“, професионално направление 3.6. Право, научна област „Социални, стопански и правни науки“, в катедра „Наказателноправни науки“ в Юридическия факултет на УНСС. Елена Андреева е зачислена като докторант в задочна форма на обучение през 2018 г. с научен ръководител проф. д-р Маргарита Чинова.

Елена Андреева е завършила висше юридическо образование през 2015 г. в Университета за национално и световно стопанство. Има практически опит като адвокатски сътрудник (2014-2017 г.), прокурорски помощник в Специализираната прокуратура (2017 г.), кандидат за младши магистрат (Национален институт на правосъдието, 2017-2018 г.), младши прокурор в Софийската районна прокуратура (2018-2020 г.) и прокурор в СРП (2020 г. – до момента).

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в *обем 329 страници и съдържа 371 бележки под линия*. Библиографската справка включва *128 източници*, от които *115 на кирилица и 13 на латиница*. Дисертационният труд съдържа заглавна страница; съдържание; списък на използваните съкращения, въведение; пет глави; заключение и библиографска справка.

Във **въведението** е мотивиран избора на тема и са очертани обхватът и целта на изследването. В **Глава първа** е разгледано ограничаването на права на гражданите при прилагането на способите на доказване, които са свързани с наказателнопроцесуална принуда и са анализирани обхвата и особеностите на правомощията на съда, свързани с действията по разследване в досъдебната фаза на процеса. **Глава втора** съдържа анализ на компетентността на органите на досъдебното производство, които могат да сезират съда, и съответно на компетентността на съда, който осъществява контрол върху действията по разследване. **Глава трета** е посветена на особеностите, характерни за осъществяването на предварителен съдебен контрол, като неговите проявления са обособени в две групи: (1) при принудителни действия по разследване (освидетелстване, претърсване, обиск, изземване, изземване на доставена кореспонденция и вземане на образци за сравнително изследване) и (2) при тайните действия по разследване (задържане и изземване на недоставена кореспонденция и специални разузнавателни средства). В **Глава четвърта** са анализирани особеностите, характерни за последващия съдебен контрол върху принудителните действия по разследването (освидетелстване, претърсване, обиск и изземване) и върху тайните способности на доказване. Самостоятелно в **Глава пета** са анализирани формите на текущ съдебен контрол при разпит на обвиняем и разпит на свидетел пред съдия.

В **Заключението** са представени накратко изводите от проведеното изследване, обобщени са научните приноси и са посочени направените предложения *de lege ferenda*.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Смятам, че е постигната основната цел, която си поставя дисертантът: направен е анализ на контролните правомощия на съда в досъдебната фаза на наказателния процес, в рамките на който са изследвани относимите нормативни актове и съдебна практика и са направени предложения *de lege ferenda*, които са от значение за развитие на научната дискусия и за усъвършенстване на законодателството.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Като цяло споделям приносното значение на проведеното изследване (не може да се сподели посоченото от дисертанта, че съдебният контрол не е бил предмет на самостоятелно научно изследване, доколкото през 2021 г. е защитена дисертация на тема „Съдебен контрол върху досъдебното наказателно производство“ от Иван Маджаров, а през 2024 г. е защитена дисертация на тема „Съдебният контрол в наказателния процес на Република България“ от Веселина Ставрева, достъпни в цялост на интернет страницата на НАЦИД). Това обаче не омаловажава труда на Елена Андреева, която по различен начин и чрез характерен за нея индивидуален подход разглежда въпросите, които са свързани с установяването на правомощия на съда по контрол върху действията по разследване в досъдебната фаза на наказателния процес. Могат да бъдат споделени изведените от дисертанта научни и научно-приложни приноси: анализирани са теоретичните виждания и съдебната практика по редица въпроси, свързани с контролните правомощия на съда в досъдебната фаза, изследвани са особеностите на съдебния контрол при отделните действия по разследването, изградени са собствени тези на дисертанта (например относно образците за сравнително изследване и относно изземването на кореспонденция и др.), направени са предложения *de lege ferenda*. Част от направените предложения намирам за добре аргументирани, а други според мен се нуждаят от допълнителни аргументи, но безспорно те допринасят за развитие на научната дискусия и дават своя принос в търсене на най-рационалното решение.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертантът има пет публикации по темата на дисертацията, които са публикувани в академични издания (на ИДП – БАН, УНСС и ВСУ) и чрез които е осигурена възможност за академичната общност да се запознае с основни резултати от проведеното изследване. Тяхното съдържание е оценено като част от дисертационния труд. Представен е списък и на други пет публикации по различни въпроси на наказателния процес.

6. Оценка на автореферата

Изготвеният автореферат в структурно отношение съдържа пет части: (1) Съдържание на автореферата; (2) Обща характеристика на дисертационния труд; (3) Съдържание на дисертационния труд; (4) Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд, (5) Научни публикации. В първата част са обосновани актуалността и значимостта на

изследването, посочени са обекта, целите, задачите и методите на изследването, практическото значение на дисертационния труд, представена е общата информация относно обема и структурата на дисертацията и е включен списък на използваната литература и съдебна практика. Авторефератът коректно отразява накратко съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Като общи бележки бих посочила отклоненията от темата и включването на по-базисна информация на някои места, особено в първите две глави, както и пропускът да се анализират тезите в посочените по-горе две актуални дисертационни изследвания по темата, които биха обогатили научната дискусия. Бих препоръчала на дисертанта да публикува своя труд, в чиято полезност нямам съмнения.

8. Заключение

В заключение, представеният за защита дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България – показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по специалността „Наказателен процес”, поради което изразявам своето положително становище и предлагам на членовете на научното жури да гласуват положително за придобиване на образователната и научна степен „доктор” от Елена Иванова Андреева в професионално направление 3.6. Право, докторска програма „Наказателно-процесуално право“.

Член на научното жури:

/доц. д-р Екатерина Салкова/